

På vej

– mod mere

BRUGERINDFLYDELSE

*”Lad dig ikke irritere
af bumpene på vejen,
men glæd dig over rejsen”*

”At rejse skaber
de små
øjeblikke, der
aldrig ophører”

Kære læser

Dette er et rejsemagasin, der handler om mennesker, som på hver deres måde ser verden på ny i deres rejse gennem livet.

Historierne handler om mennesker, der på trods af psykiske lidelser, handicap og modgang i livet tager rejsen i egen hånd med hjælp fra medarbejdere og ledere på landets væresteder, bosteder og sociale cafeer. Det er mennesker, der er levende beviser på, at forandringer ikke nødvendigvis skal være store for at gøre en forskel. Også de små skridt kan bane vejen for at føre livet tilbage på rette spor.

Vi ønsker med rejsemagasinet at inspirere og give ordet til dem, der bevæger sig mod nye destinationer, fordi de vil, fordi de får muligheden, eller fordi de ønsker at flytte sig og se verden på ny. Det handler om mod, viljestyrke og om at turde forfølge sine drømme. Og ikke mindst at få indflydelse på eget liv – også kaldet brugerindflydelse.

Når der tales om et så stort og velmenende ord som brugerindflydelse, får ordet først betydning, når mennesker uanset funktionsniveau og sproglige kompetencer begynder at tale om det og give ordet indhold. Men det er ikke nok blot at tale om det - dét alene skaber ikke brugerindflydelse eller forandring. Hvis vi vil brugerindflydelse, skal der alvor, handling og bevægelse bag ordene.

Enhver rejse starter med det første skridt. Bon voyage!

*'Forum for brugerindflydelse og metodeudvikling'
Et samarbejdsprojekt mellem Socialt Udviklingscenter SUS og KFUM's Sociale Arbejde*

BRUGERINDDRAGELSE

er, når brugeren deltager i en beslutningsproces

BRUGERINDFLYDELSE

er, når brugeren har indflydelse på en beslutning

Drømme uden endes

Hans ligger på drømmesengen foran det snurrende kamera. Han fortæller om sine drømme – både store som små. Ude fra køkkenet på Café Paraplyen spreder der sig en duft af "drømmegryde". Forberedelserne til Drømmedagen er i fuld gang. Meyers Deli har sponsoreret maden, der er under opvarmning, og som de frivillige i køkkenet omhygge-

ligt sørger for ikke brænder på. Det dufter ikke kun af mad, det dufter af gode råvarer og en anelse sved fra køkkenpersonalet.

Drømmedagen handler om at få gæsterne i Café Paraplyen til at beskrive og formidle deres drømme gennem ord, fotos og billedkunst. At få dem til at begive sig ud på en mental rejse. Caféleder Tina tror

på, at det er vigtigt for alle mennesker at drømme. Hun ved bare, at mange af dem, der kommer i caféen, har oplevet at drømme er gået i stykker. Tina vil med Drømmedagen give caféens gæster mulighed for at drømme frit og ikke mindst tale om drømmene: Hvad blev de til? Hvilke gik ikke i opfyldelse? Og hvad kan man drømme om nu?

Det emmer af spænding og energi i caféen, Drømmedagen skal til at starte. Der er kommet rigtig mange gæster, som alle skal vælge, hvordan de vil arbejde med deres drømme. Der er værksteder med poesi, foto og billedkunst. Hans bevæger sig over i kirken på Frederiksberg Hospital, for det er netop der – i udkanten af det store hospitalskompleks, at Café Paraplyen

tation

har til huse. Hans har valgt poesiværkstedet. Han sætter sig ved bordet og bliver hurtigt dybt optaget. Han tænker og skriver, streger over og begynder forfra. Han har travlt, hvis han skal nå at blive færdig med digtet inden ferniseringen. Pludselig er det som om, digtet skriver sig selv. Hans kan næsten ikke skrive hurtigt nok, han har så meget på hjerte.

Drømmedagen giver gæsterne mulighed for at deltage i ét af tre værksteder. I poesiværkstedet bliver gæsterne introduceret til poesiens verden, hvorefter de selv skal prøve kræfter med at digte. I billedkunstværkstedet fører billedkunstneren, Solveig, deltagerne ind i farvernes univers, og gæsterne får stillet maling, pensler og staffelier til rådighed. I foto-

KFUM's Sociale Arbejde og Socialt Udviklingscenter SUS har udviklet en drejebog til, hvordan sociale caféer eller væresteder kan arrangere og afholde en drømmedag. Gennem aktiviteter og workshops sætter Drømmedagen fokus på, at alle mennesker har ressourcer, kompetencer og drømme. Målet med dagen er at skabe nogle rammer, så det bliver muligt at drømme og ikke mindst tale om dem. Drømmedagen blev afholdt på Café Paraplyen på Frederiksberg, der er en café for mennesker med sociale vanskeligheder. Der deltog 35 personer i Drømmedagen.

Drømmedagen blev til som en del af projekt 'Forum for brugerindflydelse og metodeudvikling'. Download drejebogen for Drømmedagen på www.brugerindflydelse.dk

værkstedet handler det om fotograferingens udfordringer. Fotografen Sine sender deltagerne ud på en fysisk rejse i nabolaget for at indfange deres drømme med kamera.

Drømmenes univers

Sidst på eftermiddagen samles alle dagdrømmerne i caféens fællesrum for at gøre klar til fernisering. De hænger digte, fotografier og malerier op, så rummet langsomt transformeres til et galleri, hvor alle dagens drømmerier bliver til virkelighed.

Tina byder velkommen til ferniseringen. Der serveres drømmebowle med peanøts, nødder, rosiner og tørrede abrikoser. Pladebaren åbner, hvor nogle af de musikalske drømme kan få afløb. Her flyder toner fra vinylplader med Tommy Seebach og Kamahl ud i rummet. Det er

råhygge tilsat en knivspids retro. Stemningen er nærmest lykkelig, som Steffen Brandt og TV-2 synger. Glæden over at være en del af Drømmedagen, glæden over egne udfoldelser og glæden over at være sammen med andre.

Hans kigger på fotoudstillingen. Der er fotos, som udtrykker drømmen om den store Honda Gold Wing motorcykel. Drømmen om at få et barn. Drømmen om at flyve ud i verden. Han går videre og læser et digt, der hænger på væggen. *"Drømmedag og drømmekage. I et kirkerum, hvor knæene bliver lidt svage. Mine drømme er frie og mine – og måske også en lille smule dine"*. Hans slutter af med endnu en tur i drømmesengen foran det snurrende kamera. Denne gang fortæller han om en ny drøm, han har fået i løbet af Drømmedagen.

Jeg er ikke landet endnu

Deltagelse i brugerjournalistikkurset 'Din gode historie' skabte for Knud-Erik en total ændring af hans liv, og rejsen er først lige begyndt.

Vi sidder og snakker i et lille rum helt for os selv. Mellem persiennens lameller kan vi skimte travlheden på gaden udenfor. Klokken er 11, og vi får os en kop nybrygget og dampende kaffe. Vi har allerede aftalt, at vi lidt senere skal ud i caféen og spise dagens ret sammen: Brændende kærlighed. Knud-Erik er 64 år og en stilfærdig mand uden de store armbevægelser. Han ser rar ud og svarer høfligt og præcist på mine spørgsmål. Og måske har netop dét været en hæmsko for ham. At han tidligere ikke evnede at slå i bordet og argumentere for, hvad han fandt var rigtigt og forkert.

- Jeg har fået smidt nogle tunge sten ud af systemet og fået opbygget en god psyke og en god portion selvtillid, som har bragt mig videre, fortæller Knud-Erik stille og roligt.

- Hver dag er en lille rejse, og mit besøg i caféen er en mellemlanding på vej mod dagens gøremål og destination.

Knud-Erik føler, at rejsen først lige er begyndt. Han er stadigvæk på vej mod et ukendt mål og tager en dag ad gangen.

Rejsen startede, da Knud-Erik blev skilt og begyndte at komme på Café Parasollen i Aalborg. Den tog for alvor fart, da han i 2009 deltog i kurset 'Din gode historie'. På

kurset blev Knud-Erik præsenteret for en række journalistiske værktøjer, som gav ham muligheden for at formidle sin egen historie, og han fik mod på at sætte ord på sin modgang i livet. Ordene kom i Nordjyske Stiftstidende og KFUM's Sociale Arbejdes avis Hjerterum, og det sendte Knud-Erik ud på en af de helt store mentale rejser i livet. Kurset betød ikke alene, at Knud-Erik fik sat ord på sin historie, det betød også en fuldstændig ændring i hans liv.

- Jeg var en kastebold uden nogen målsætning for mit liv. Jeg manglede en guide til at fortælle mig, hvad jeg skulle gøre. Dengang havde jeg ingen mål, men det har jeg nu.

Han tegner med fingrene to punkter på bordet, forbinder dem med en lige linje for at visualisere, hvordan han nu rejser. Ikke mere zig-zag. Nu har den korrespondentuddannede aalborgenser lært at banke i bordet og sige, hvad han ikke vil finde sig i. Nu forfølger han sine rejsemål. Mål, som i de sidste par år har handlet om, at han gerne vil se meget mere til sin søn og have ham med som passager på rejsen. Knud-Erik fortæller med en udefinerbar begejstring i øjnene om sønnen Jonathan.

- Vi har fået et super forhold. Jeg henter ham hver anden fredag på banegården i Brønderslev og afleverer ham igen om søndagen. Så sover han hjemme hos mig i weekenden.

Med flyveren til København

Sønnen Jonathan på 11 år, som både er god til computer og klaver, er begyndt i 6. klasse, og snart skal far og søn på ferie sammen. Før var de kun sammen tre timer ad gangen, men også det har ændret sig.

- Vi skal holde fem dages ferie sammen og tager flyveren til København, for han har aldrig været ude at flyve før. Det er han meget spændt på.

Planen er, at far og søn tager en overnatning på hotel og får set lidt af København. Det er en stolt far, som i mange år befandt sig i en mørk tunnel, der fortæller. For hver dag der går, bryder lyset stille og roligt frem.

- Café Parasollen er mit rejsebureau. De har hjulpet mig til at indse, hvor jeg kan komme hen i livet, og de giver gerne gode råd til, hvordan jeg kommer derhen.

Den næste rejse er allerede under opsejling. Knud-Erik skal til USA i mindst en måned i 2012, hvor han skal bo hos venner i Utah.

Inden vi skal ud i caféen og spise brændende kærlighed, løfter Knud-Erik sløret for en af de ting, som han igen er begyndt at turde tænke på:

- Jeg kunne godt tænke mig at blive gift igen og være noget for en anden, men det er ikke en nødvendighed, slutter Knud-Erik. Han har fået en ny rolle på Café Parasollen, hvor han nu med overskud og selvtilid hjælper andre gæster videre på deres rejse i livet.

I efteråret 2009 deltog 13 brugere fra KFUM's Sociale Arbejdes caféer i et kursus om brugerjournalistik. På kurset 'Din gode historie' fik deltagerne nogle værktøjer til at blive set, hørt og forstået udenfor en verden af sociale tilbud. Kurset fokuserede på skriftlig formidling og fotos. Deltagerne fik til opgave at skrive en artikel med et valgfrit indhold, der kunne tage udgangspunkt i en personlig historie. Nogle af artiklerne er bragt i lokalaviser og avisen Hjerterum, som KFUM's Sociale Arbejde udgiver.

Lignende kurser i brugerjournalistik er gennemført i samarbejde med brugerorganisationerne SAND og LAP.

Brugerjournalistik er blevet til som en del af projekt 'Forum for brugerindflydelse og metodeudvikling'.

Baggrund

Knud-Erik Ladefoged Andersens modgang i livet begyndte i ungdommen, hvor en tid i militæret gav ham en rygskaade, der resulterede i førtidspen-

sion som 24-årig. Det var en stor psykisk belastning, som i følge Knud-Erik selv var medvirkende til, at han blev hængende i "systemet". Han blev i 1998

gift med en psykisk syg kvinde, som han året efter fik en søn sammen med. Sønnen blev tvangsfjernet fra moderen og opholdt sig på Bethesda i Århus, indtil

retten afgjorde spørgsmålet om forældremyndigheden, og derefter blev han anbragt i frivillig familiepleje. I mange år så Knud-Erik kun sin søn sporadisk.

SANDs drømme om brugerindflydelse

Vi har spurgt tre brugerorganisationer om deres drømme om brugerindflydelse. Her er svaret fra SAND, De Hjemløses Landsorganisation:

1. Hvorfor er det vigtigt at være guide i eget liv?

At være guide i eget liv giver mulighed for at realisere sine drømme og mål. Ansvar for at det lykkes er dit!

2. Skaber brugerindflydelse mulighed for at kunne flytte sig fra ét sted til et andet?

At kæmpe politisk for at få indflydelse kan forandre dagligdagen for dig og andre hjemløse. På den måde hjælper du også dig selv ved at hjælpe andre!

3. Hvornår er der bump på rejsen?

Din mening er vigtig, og selvom du ikke kan få indflydelse på alt, kan dine synspunkter være med til at sætte spor, der senere kan føre en forandring med sig.

4. Kan man stå af på halvvejen?

Når du søger indflydelse, følger der også et ansvar med, som du må forsøge at leve op til. Det er ingen skam at sige 'nej tak' til indflydelse, hvis du mangler overskud.

5. Hvilke forandringer drømmer SAND om, og hvor drømmer I jer hen?

Vi ønsker sammen med stat og kommuner at udvikle metoder, der kan sikre brugerne indflydelse på hjemløsepolitikken. Derudover skal de hjemløse hjælpes til at få livet tilbage på skinner, så den enkeltes håb og drømme bliver hørt.

SAND er en interesseorganisation for nuværende og tidligere hjemløse.

SAND arbejder for at afskaffe hjemløshed og forbedre forholdene for nuværende hjemløse. Det gør SAND ved at blande sig i den politiske debat, ved at støtte oprettelsen af brugerråd på boformerne og ved at fungere som vagthund i forbindelse med hjemløses forhold og tilbud i Danmark.

www.sandudvalg.dk

Bagagen fyldt med selvtillid

Dagen gryer i Københavns Lufthavn. Klokken er 04.00. Endeløse køer af ventende mennesker og digitale informationer forvirrer de morgensarte sanser. Velorganiserede charterfædre guider deres velfriserede charterfamilier. Slipsedyr er på vej til morgenmøder i London og Bruxelles. I køen til Air Berlin står Brian Laudrup med sin hustru. Gruppen står ved check-in til 06.20-afgangen til Malaga. Tyve forventningsfulde mennesker, langt de fleste med udviklingshæmning. Nogle kender hinanden fra

sidste ferietur, og gemyttige drillerier genoptages. Der bliver fundet pas og medicinkort frem og sagt farvel til lettere ængstelige mødre og kærester. "Husk nu at ringe hjem" og "hvis du er i tvivl, så spørg om hjælp" lyder de sidste opfordringer, mens gruppen går mod sikkerhedskontrollen. Christian er frivillig og med for første gang.

ULF, Udviklingshæmmedes Landsforbund, arrangerer hvert år en ferie for mennesker med udviklingshæmning. Mange har været med før, men i år er der

Bagagen fyldt med selvtillid

ekstra mange nye med. De plejer at rejse på egne ferier med egne hjælpere eller med bofællesskabet, men besparelser har gjort, at flere har valgt at rejse på 'Pædagogfri ferie', hvor hjælperne er frivillige, og frihederne er flere. Christian ved ikke meget om mennesker med udviklingshæmning – måske bortset fra tv-programmerne om Morten og Peter.

Det er ikke fordi, der er styr på meget, tænker Christian, da de får placeret sig i flysæderne. Gruppen er spredt udover hele flyet, og Christian sidder alene med fire morgenfriske feriegæster. Måske kunne

de have sørget for, at en af de erfarne frivillige sad tættere på, tænker han. Der bliver bestilt både slik, cola, øl og vin. En stewardesse spørger Christian om 'de' godt må bestille alkohol, og han kigger sig udbytteløst omkring for at få øjenkontakt med en af de andre frivillige. "Det må de vist selv bestemme", konkluderer han. Snakken går, og snart lander flyet på Solkysten, hvor solen den danser.

Igen og igen

Hvad enten man er førstegangsfrierende eller førstegangsfriwillig, er én ting sikkert: Det hele er kaotisk og overvælden-

de, og den vante, trygge struktur derhjemme fra er væk. Der er ingen, der planlægger dagen. Der er ingen, der tager styring. Der er kun hjælp, hvis du spørger efter den. Efter et par dage falder alle ind i den ustrukturerede struktur. Kæresteparret Nick og Bodil henvender sig til Christian og får arrangeret, at han personligt vil følges med dem på morgendagens udflugt. De får aftalen bekræftet flere gange. Bare for en sikkerheds skyld. Og dagen efter vil de have Christian med igen. "Du er en god hjælper, det skal du have ros for", fortæller de ham flere gange på klingende fynsk. Den sætning har de nok kopieret fra deres pædagoger derhjemme, tænker han, men nyder alligevel complimenten.

På feriens femte eftermiddag kommer Nick og Bodil over til Christian igen. "I dag har vi været alene inde i byen. Det gør vi aldrig derhjemme". Christian smiler til dem. Det har været noget af en oplevelse at se

den udvikling, de har været igennem. Christian er ikke i tvivl om, han skal med på ferie igen. Han drømmer sig allerede til næste års gentagelse af sol, grin og meningsfuldt kaos på 'Pædagogfri ferie'. Og han er ikke alene om at komme hjem med store oplevelser, nye venskaber og erfaringer med at klare nye udfordringer. Og ikke mindst dejlige ferieminder og måske lidt mere selvtillid.

Hvert år arrangerer ULF, Udviklingshæmmedes Landsforbund, en ferie for sine medlemmer, der er mennesker med udviklingshæmning. De fleste feriegæster rejser på egen hånd, mens nogle få har personlige hjælpere med. Derudover er der en lille gruppe frivillige hjælpere, som hjælper feriegæsterne, når de beder om det. Blandt feriegæsterne kalder man ferien for 'Pædagogfri ferie'. Feriedestinationen varierer år for år, og man kan tage af sted i en eller to uger. I år gik turen til Costa Del Sol med halvfems deltagere på rejsen.

”Spis, rejs dig
og vær glad”

Next stop: Brugerstyr

Der er trangt med plads i Kafé Kolind i byen på Djursland af samme navn. Alle borde er båret ud af lokalet, og de mange gæster har klemt sig ind på stolene, som står tæt. Stemningen er forventningsfuld. Der bliver snakket lystigt på kryds og tværs. Ude fra køkkenet breder duften sig af den velkendte danske nationalret, stegt flæsk med persillesovs. Et par gæster kan ikke

dy sig, de er ude at kigge ned i gryden og spørger, hvornår maden er parat.

Michelin-stjerne kokken, Per Mandrup, er hyret ind til at undervise fem frivillige i at lave verdens bedste omgang stegt flæsk med persillesovs. De frivillige har været med ude hos landmanden for at udvælge de bedste kartofler, med hos slagteren for at få

det rigtige flæsk og med i supermarkedet for at indkøbe alle de andre råvarer. Det hele skal resultere i, at de selv sidder med ved det veldækkede bord og høster roserne for den kulinæriske indsats.

Indkøbene og madlavningen er en del af ingredienserne i et projekt om brugerstyret ledelse, som der er tændt op for. Rammen

er Kafé Kolind. Deltagerne er 10 brugere af Kafé Kolind, 30 brugere og frivillige fra andre sociale caféer samt en håndfuld ledere og konsulenter. Målet er, at brugerne kan tage derfra med konkrete idéer til, hvordan de kan få større indflydelse i de sociale caféer, de plejer at komme i. Og også at ledelsen af Kafé Kolind får input til at styrke brugerindflydelsen.

et ledelse

Der bliver budt velkommen, og bagefter fyldes lokalet af sangen 'Jeg elsker den brogede verden' fra højskolesangbogen. Der lægges op til dialog og debat om, hvordan deltagerne kan tænke sig at udvikle brugerstyret ledelse i deres café. En ordstyrer indtager journalistens rolle og forsøger at nå frem til alle med mikrofonen. Det er ren 'Højlands forsamlingshus', og det hele bliver filmet. Samtidig fastholder en frivillig stemningen og ånden på et lærred med pensel og maling.

- Forestil jer, at vi skal på en rejse. Vi skal åbne en ny social café i Makedonien. Hvordan skal den se ud? lyder indgangsspørgsmålet. Svarene kommer prompte fra nogen. Andre tøver lidt mere, men alle

har en mening om, hvordan deres ønskecafé skal se ud. Der skal være en hyggelig og varm stemning med billeder på væggene. Der skal være et klaver og sangbøger. Der skal være levende lys på bordene, og der skal være små borde. Der skal helst være flere små rum med kroge og ikke ét stort rum.

Brugerstyret ledelse

- Brugerstyret ledelse er for mig, at brugernes stemme fortæller, hvordan caféens medarbejdere skal drive stedet, forklarer Kaj, som både er bruger og frivillig på Folkekøkkenet i Kolding. Han ser store muligheder i den brugerstyrede ledelse, da brugerne herigennem kan få indflydelse på caféens kurs. Og omvendt mener han, at hvis brugerne ikke får indflydelse, så er caféen bare et sted, hvor de kan komme og være, og ikke mere. Kaj synes, at dagen er en god idé og foreslår samtidig, at man ved frem-

tidige arrangementer forsøger at "parre" de sociale caféer, som har mest til fælles.

- Vi har allerede snakket om at få et brugerråd i Folkekøkkenet, som bør bestå af både ressourcestærke og ressourcetsvage repræsentanter. Og så må der meget gerne følge nogle penge med, så vi har noget at råde over til forskellige aktiviteter, siger Kaj, som også opfordrer KFUM's Sociale Arbejde til at udarbejde nogle retningslinier for brugerråd på de sociale caféer og væresteder.

Maden er ved at være færdig. Der bliver sunget igen. "*Stegt flæsk og persillesovs, smager bare herligt – det er smøvs. Sig din mening højt og flot, her er plads til alle – det er godt*". Alle har lært verset udenad, og når det synges endnu en gang, er det til stor morskab, og dagen går op i en højere enhed.

Projekt 'Brugerstyret ledelse' er gennemført i fem sociale caféer, hvor brugere, frivillige, medarbejdere og ledere var samlet til en åben dialog og debat om at udvikle nye idéer og former for brugerstyret ledelse. Brugerstyret ledelse handler om, at brugere får mere indflydelse på ledelsen af den sociale café, hvilket kan give større ansvarlighed og ejerskab for stedet.

Projektet går på to ben – et ben som handler om, at ledelsen skal blive mere opmærksom på, hvordan brugerne kan medvirke i udviklingen af alle forhold i caféen, og et ben som handler om, på hvilke måder brugerne kan deltage i denne udvikling.

Brugerstyret ledelse er blevet til som en del af projekt 'Forum for brugerindflydelse og metodeudvikling'.

Mod nye destinationer

Mod nye destinationer

Som 19-årig tager Jan til København og når ikke det sidste tog hjem. I stedet møder han kærligheden, et rækkehus og et liv på gaden. Men hans vej krydser tilfældigt coachen Sofie på værestedet Fundamentet, og det er nu tid til at komme videre.

- Jeg havde alt. Rækkehus, have og bil. Det var mig, der gav Hus Forbi-sælgerne en tyver, hvis jeg kom forbi. Jeg drømte aldrig nogensinde om, at jeg selv skulle prøve at stå og sælge sådan en avis. Men det endte jeg med at gøre i et års tid.

Jan er ikke særlig høj. Lige lidt over halvanden meter, fortæller han mig spøgefuldt, da vi aftaler at mødes i Kulturhuset i Valby en mandag morgen. Men hvad Jan ikke har i højden, har han i sine historier, der tager mig op og ned og ud og hjem. Hans fortælling starter i et villakvarter i Nyborg engang i 70'erne.

- Min mor og far manglede ikke noget. Vi boede i et roligt kvarter, men jeg har prøvet det hele, siger han og holder en pause.

- Det er ikke de kønneste drenge, jeg har kendt, fortsætter han og kigger indgående på mig.

Da Jan er 19 år, tager han toget til København for at købe hash, men misser det sidste tog hjem og ender på Hovedbanegården sammen med alle grønjakkerne, som han kalder dem.

Vi har bestilt rundstykker, men Jan har endnu ikke spist sit. Han har for travlt med at fortælle om den første tid i København.

- Vi var som en flok små børn. Vi rullede butikker og stjal penge fra folk. Men så mødte jeg Annette, og hun red-

dede mig fra, at det blev værre. Vi fik to drenge, flyttede i rækkehus og havde godt med mønter på lommen, fortæller Jan. Men den fælles rejse stopper brat den dag, Annette fortæller, at hun har mødt en anden. Dette bliver starten på en ny tilværelse, der fører Jan ud til de værste skyggesider af livet.

Da Sofie kom forbi

- Efter en tid i kolonihavehuset ender jeg på gaden. Det er noget af det grimteste, jeg nogensinde har oplevet. For jeg ligner heller ikke de andre, der er alkoholikere og narkomaner. Jeg er jo ikke hærdet på samme måde, fordi jeg har haft tyve år med et nogenlunde normalt liv.

En dag dukker et menneske op i Jans liv og ændrer kursen på hans livsbane. – Efter tre uger på gaden møder jeg tilfældigt Sofie på Fundamentet på Amager, og jeg ved ikke, at hun er coach og arbejder med at guide folk videre i deres liv. Men det var genialt. Det har nok været mit held at møde sådan et fantastisk menneske at tale med, for hun fangede mig på det rigtige tidspunkt. Da jeg første gang snakkede med hende, var jeg rigtig ked af det og græd. Men hun lyttede bare, fortæller han, mens han fastholder mit blik.

Jan og Sofie går på museum og til yoga sammen, og der åbner sig en ny verden. Og så sørger Sofie for en lang række praktiske og økonomiske ting. Men vigtigst af alt, så tror Sofie på ham.

- For at blive hjulpet skal man selv ville det. Og det ville jeg gerne. Så Sofie hjalp mig, og hun blev som en veninde. Og det fik mig til at se, at jeg faktisk slet ikke var så rå, som jeg troede. Jeg fandt ud af, at jeg faktisk er pisse øm og sårbar.

Det nye tog

Jan er kommet til sig selv igen, fortæller han mig. Han er nu frivillig i Fundamentet og hjælper med at smøre rugbrødsmadder næsten hver tirsdag.

- Jeg ved egentlig ikke, hvorfor jeg gør det. Men jeg tror, at jeg er bedre til at snakke med dem end så mange andre. Og det er vigtigt at stå inde for, hvem man er. De har

jo set mig sidde i samme leverpostej som dem, siger Jan med alvor bag de blå øjne.

Fortryder han noget? Nej, intet.

- Tidligere var jeg meget fordømmende over for andre mennesker. Et eller andet sted har det nok været meget sundt at prøve. Jeg fortryder ikke mit liv, siger Jan og fortæller, at han nu er kommet meget tættere på sine to sønner, der betyder alt for ham.

Og nu venter Jan bare på at stige på et nyt tog. Det skal tage ham ud at opleve verden, for han har aldrig rigtig prøvet at rejse.

- Jeg drømmer om Afrika og Indien, og når først jeg har fået sparet op, tager jeg af sted. Jeg er meget impulsiv. Det er jo ikke for ingenting, at jeg kom til København uden noget som helst på mig, griner han.

Social coaching har til formål at give brugerne af værestedet Fundamentet adgang til eksisterende tilbud, der kan forbedre deres livsindhold og bidrage til et positivt livssyn. På længere sigt skal det gøre brugerne bedre i stand til at opretholde en stabil tilværelse og til at klare livets udfordringer. Social coaching skal derfor give brugerne mere end omsorg. Det skal styrke brugernes sociale og faglige kompetencer i værestedets trygge omgivelser med det formål at hjælpe dem på vej til en mere stabil tilværelse.

Værestedet Fundamentet har i mere end 10 år fungeret som værested for socialt udsatte. Det ligger på Holmbladsgade på Amager i København, og siden 2007 har Fundamentet arbejdet med social coaching.

Læs mere om værestedet Fundamentet på www.gadensdagligstue.dk

Baggrund

Jan Baltzersen er 47 år og opvokset i Nyborg. Som 19-årig flytter han til København, hvor han møder Annette. De får to drenge,

der i dag er 17 og 18 år. Annette bryder forholdet efter tyve år, og herefter ender Jan på gaden, hvor han bor på de københavns-

ske herberger. Han har kun sparsom kontakt med sine sønner. Et tilfældigt møde med coachen Sofie får ham på rette spor igen

og han bor nu i en to-værelses lejlighed i Valby med sin ældste søn og gør rent på en skole.

ULFs drømme om brugerindflydelse

Vi har spurgt tre brugerorganisationer om deres drømme om brugerindflydelse. Her er svaret fra ULF, Udviklingshæmmedes Landsforbund:

1. Hvorfor er det vigtigt at være guide i eget liv?

Vi kan ikke leve med, at andre bestemmer for os. Det er vigtig at have indflydelse på eget liv, da det er med til at udvikle os.

2. Skaber brugerindflydelse mulighed for at kunne flytte sig fra ét sted til et andet?

Man flytter sig som menneske, det skaber forandring.

3. Hvornår er der bump på rejsen?

Brugerindflydelse lykkedes ikke, hvis der ikke er et samspil mellem personale, forældre og beboere. Bumpene er ofte de magtkampe, der er mellem beboerne og personalet.

4. Kan man stå af på halvvejen?

Man kan sige nej tak til indflydelse, men ULF mener, der skal være brugerindflydelse for enhver pris. Vi har erfaring med, at det i sidste ende forøger livskvaliteten.

5. Hvilke forandringer drømmer ULF om, og hvor drømmer I jer hen?

Drømmen er, at brugerindflydelse er noget, man ikke taler om, men at det er en naturlig ting for os.

Udviklingshæmmedes Landsforbund, ULF, er en forening for mennesker med udviklingshæmning, drevet af mennesker med udviklingshæmning.

ULF arbejder for at:

- Blive hørt og få indflydelse på sager, der handler om mennesker med udviklingshæmning
- Informere mennesker med udviklingshæmning
- Lave kursus og ferieture
- Sikre at mennesker med udviklingshæmning ikke bliver udsat for mobning og diskrimination fra andre i samfundet.

www.ulf.dk

BRINGER

Bruger- paneler sætter kursen

Det er formiddag, og den kedelige lugt af sportshal blander sig med duften af kaffe og rundstykker. Den begyndende lugt af sved overskygges af godt humør i lange baner fra deltagerne i høvdingeboldturneringen, som netop er gået i gang. Idrætshallen ligner de fleste – halvkold og slidt, men humøret hos spillere og tilskuere er allerede højt. Der bliver snakket lystigt, men også råbt og heppet på spillerne på banen. Nogle af dem, der ikke er på banen, er i gang med at varme op til deres store øjeblik.

Næsten 300 brugere fra 12 af KFUM's Sociale Arbejdes sociale caféer og væresteder er i maj 2011 mødt op til den årlige idrætsdag KFUM Koppen. Her konkurreres i 16 sportsgrene lige fra høvdingebold og fodbold til tæppecurling, ludo, skak og billard. Idrætsdagen arrangeres i samarbejde med KFUMs Idrætsforbund og handler mest om kammeratligt samvær, men også om at vinde. Idrætsdagen søsættes igen næste år, og derfor skal brugerne endnu mere på banen, så de er med til

Brugerpaneler sætter kursen

at bestemme retningen og gøre dagen endnu bedre. Efter idrætsdagen bliver brugernes meninger opsamlet ved hjælp af et brugerpanel, der har til formål at bringe brugernes viden, erfaringer, ønsker og gode idéer i spil. Brugerpanelet kan på den måde være med til at navigere idrætsdagen i en ny retning.

Der bliver revet godt i stængerne på bordfodboldspil-

let. Selvom det ikke er så fysisk betonet et spil, så får spillerne alligevel sved på panden. Koncentrationen fejler ikke noget. Heller ikke hos skakspillerne, der sidder musestille omkring skakbordene i et hjørne af den store hal. Også ludo-spillerne lever sig helt ind i spillet og signalerer med panderynker og store grin, at der står mere på spil end som så. Der er mange "heppere" med, som med

råb, sang og store bannere skaber en festlig kulisse for spillerne. Det er svært ikke at lade sig rive med.

Klare regler, tak!

Brugerpanelet mødes en måneds tid efter stævnet. Anders var med i KFUM Koppens som "hepper", og han skal med igen næste år. Han er glad for, at han har mulighed for at give sin mening til kende. Mødet viser ham, at KFUM's Sociale Arbejde har interesse i, hvordan dagen er gået. Der bliver diskuteret mange ting i brugerpanelet: Nogle få deltagere i stævnet forstod ikke helt de sociale spilleregler. Det håber Anders, der bliver gjort noget ved. Han håber også, at der kommer styr på turneringsafviklingen, for det giver problemer, når helt unge mennesker uden nok gennemslagskraft skal forsøge at styre turneringerne. Og så er der lige det med reglerne: Spillerne bliver forvirrede, når der spilles efter forskellige regler. Der er bred enighed i brugerpanelet om, at det er godt med en evaluering,

hvor man kan komme med sine gode idéer, så dagen kan gøres bedre. Alle håber og tror, at problemerne er løst næste år. Anders føler, at de er blevet taget alvorligt, og at brugerpanelet ikke bare blev taget med på råd af ren og skær høflighed.

Præmieoverrækkelsen er nu forbi. Der er præmier til de tre bedste i alle sportsgrene – og også til det bedste heppekor. En deltager siger, at hun aldrig har været med til et arrangement som dette, eller noget der bare ligner. Duften af flødestuvede kartofler og kylling har bredt sig i hallen. Aftensmaden er et af dagens højdepunkter. Appetitten er stor – det samme er behovet for at snakke om dagens udfoldelser. Næste år skal der igen konkurreres i billard, ringspil, bob og andre sjove sportsgrene – og forhåbentlig med lidt klarere regler.

I projekt 'Forum for brugerindflydelse og metodeudvikling' er der oprettet tre brugerpaneler, der har til formål at bringe brugernes viden, erfaringer, ønsker og gode idéer i spil. På møderne er deltagerne med til at definere udfordringer og behov set fra brugernes perspektiv.

Deltagerne i brugerpanelerne er mennesker, der har særlige udfordringer, der gør, at deres livsvilkår i nogle tilfælde er mere udfordrende end andres. I øjeblikket er der etableret tre brugerpaneler.

- Ét for mennesker berørt af hjemløshed
- Ét for mennesker med handicap (fx udviklingshæmning, hjerneskade og fysisk funktionsnedsættelse)
- Ét for mennesker, der er gæster på KFUM's Sociale Arbejdes sociale caféer.

”Har man
ikke mod til
at drømme,
har man ikke
kræfter til at
kæmpe”

Når sproget er en rejse i sig selv

Karina kan ikke tale. Men hun kan skrike. Og det gør hun, hvis hun ikke føler sig forstået. Men de høje lyde stopper i samme øjeblik, hun oplever indflydelse på eget liv.

I ♥ KANDIS. De trykte bogstaver fylder det meste af Karinas trøje. På billedet på computerskærmen sidder hun i sin kørestol på stranden og griner til fotografen. De andre fotos på skærmen vidner om en solrig ferie, hvor tæerne er blevet dyppet i det salte vand, og vennen Tommy har kørt ræs med kørestolen. Den årlige sommertur med botilbuddet Sydtoften 381 får smilet frem hos Karina, der elsker nye eventyr.

Da jeg møder Karina i hendes hjem på botilbuddet, er solen blevet afløst af en styrtende sommerregn, der kaster kaskader af vand ned i bassinet i atriumgården. Men det har ikke ødelagt Karinas gode humør. Øjnene stråler,

og hun hviner tilfreds til de to pædagoger, Kirsten og Sonja, der hælder cola i hendes glas.

- Tid og nærvær er de vigtigste nøgleord sammen med Karina. Når hun oplever, at vi lytter og giver hende plads, er hun netop den glade pige, du ser lige nu. Selv om hun har brug for så omfattende hjælp, er det ikke handicappet, vi ser, men i stedet et menneske med mange ressourcer, siger Kirsten og fortæller smilende, at personalet havde rustet sig godt, da Karina for et år siden skulle flytte ind i botilbuddet.

- Vi havde hørt meget om Karinas høje lyde, inden hun kom, så vi købte en rigtig stor kasse med ørepropper. Men det sjove er, at de stort set ikke er blevet brugt. For vi fandt faktisk meget hurtigt ud af, at Karina kan kommunikere med andet end høje lyde. Når bare vi giver os tid til at lytte.

Sit eget sprog

Karina sidder mellem Kirsten og Sonja og nusser dem på skift, mens hun følger med i samtalen og taler med – på sin egen måde. Hun kommunikerer nemlig ikke kun med høje lyde, men også med kropssprog, øjenkontakt og variable lyde.

- Det er dejligt, at et menneske, der ikke har noget verbalt sprog, forstår at skabe den kontakt og fortælle os, hvad hun vil. Vi tager udgangspunkt i hendes ressourcer og forsøger ud fra det at skabe et godt liv sammen med hende, siger Sonja. Og netop det at føle sig forstået er nøglen til, at Karina ikke længere skriger.

- Når hun har indflydelse på eget liv – hvad hun vil og ikke vil – så udstøder hun ikke de høje lyde. At få valget mellem at komme ud i regnen eller blive inde skaber glæde og udvikling i hendes liv. Se bare på hende! griner Kirsten, mens Karina griner endnu højere. - Vi tror på, at det påvirker hende at blive spurgt, og at det giver hende mere selvværd.

Lidt stædighed og så ham den søde taxachauffør, Lars

Karina fanger mit blik og fastholder det insisterende, indtil jeg tager imod den blå ærtepose, hun rækker mig over bordet. Da jeg tager imod den, glimter de grønne øjne, og hun svarer mig med et kraftigt hvin.

- Hun blev beskrevet som stædig, da hun kom her. Vi synes også, hun er stædig. Men på en positiv måde, så vi kalder det i stedet vedholdende. Men hun er en rigtig drilllepind og afprøver os altid, når hun skal i bad. Det er sådan en lille leg, vi har, fortæller Sonja og kigger over på Karina.

At der er en opdagelsesrejsende gemt i Karina, er der heller ingen tvivl om. På siden af kørestolens hjul sidder en stor gul sol, og hun kører selv rundt i huset og nyder udsigten fra vinduet.

- Karina er meget visuel, så hun kan godt lide at komme ud og kigge på ting. Så man kan sige, at hun både på det fysiske og på det mentale plan har bevæget sig mange nye steder hen, siger Kirsten.

Til spørgsmålet om hvilke drømme de to pædagoger har for den 24-årige pige, svarer de begge: - Vi tror på, at der er meget, meget udvikling i Karina, og at der er mange uopdagede sider og ukendt land, der endnu skal udforskes.

Og så er der lige Lars. Ham den søde taxachauffør, der kører Karina til og fra arbejde hver dag. Han bliver også drillet hver morgen. Men den man tugter, elsker man vist. Der hænger i hvert fald et billede af ham på døren til Karinas lejlighed.

Indflydelse på eget liv. Det er, hvad projektet 'Når beboerne sætter dagsordenen' har fokus på. I samarbejde med Kolding og Billund Kommuner vil Socialt Udviklingscenter SUS skabe forandring i forhold til den eksisterende praksis på bosteder og inddrage beboerne som eksperter på eget liv.

Projektet inkluderer 277 beboere på bosteder for mennesker med udviklingshæmning. Tanken er at udvikle nye tilgange og metoder, der kan anvendes i et samarbejde mellem ledere, medarbejdere og beboere i forhold til at sikre positive forandringer for beboerne på bostederne – med særlig fokus på brugerindflydelse og selvbestemmelse.

Sydtoften 381, hvor Karina bor, medvirker i projektet.

Læs mere om projektet på www.sus.dk og på www.facebook.com, hvor du finder siden 'Når beboerne sætter dagsordenen'.

Baggrund

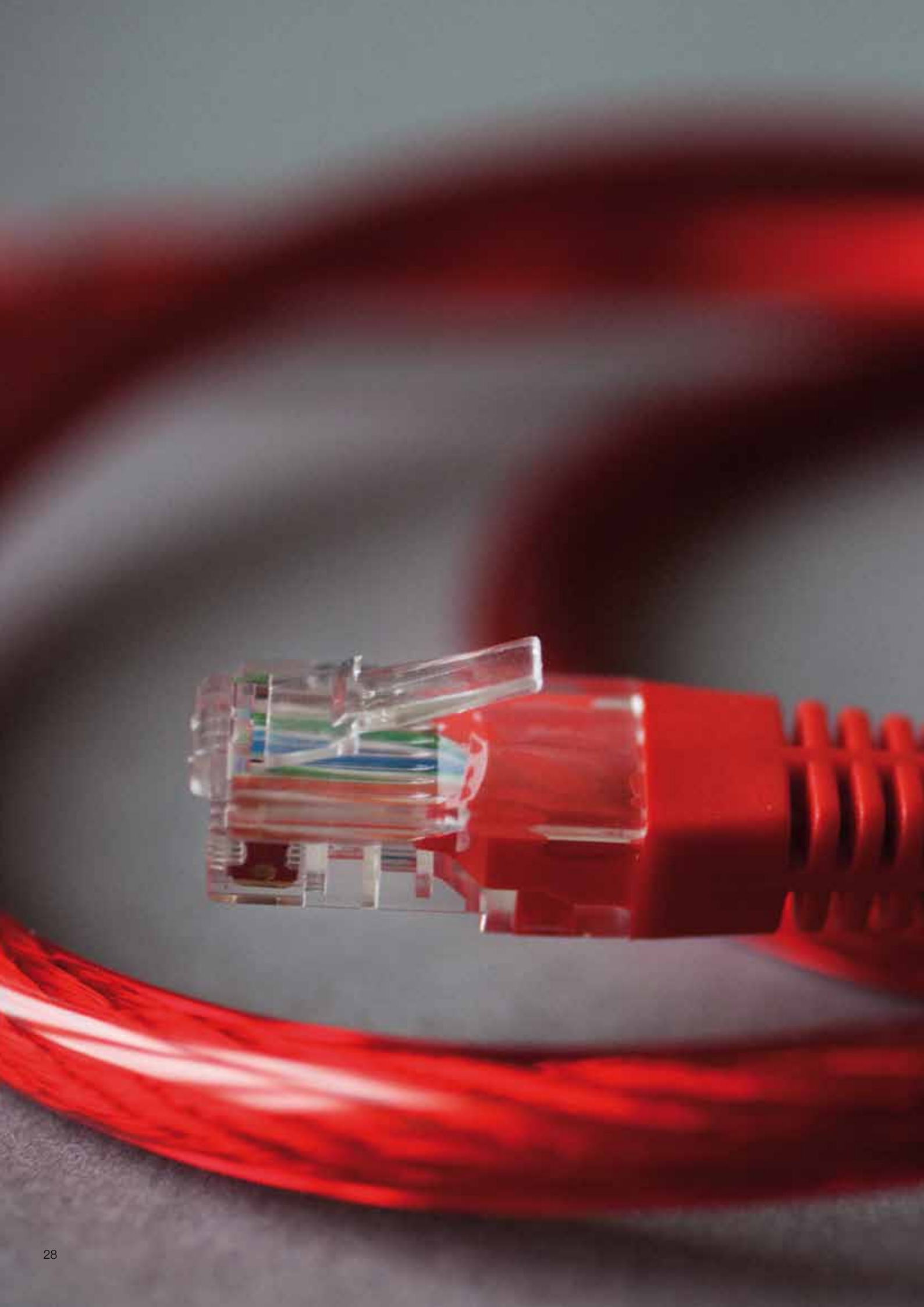
Karina Christensen er 24 år gammel og er født i 27. graviditetsuge. Hun har udviklingshæmning, epilepsi og cerebral parese

(tidlig hjerneskade). Hun har boet hjemme hos sine forældre, indtil hun for et år siden flyttede ind på Sydtoften 381. Hendes men-

tale udviklingsalder ligger omkring et år, og hun har ikke noget ekspressivt verbalt sprog. Dog har Karina en impressiv sprogforstå-

else og forstår, hvad folk siger. Hun har lyde for mor, far, mad, cola og taxi.

”Det sjove
ved at rejse
er at fare vild”

En verden til forskel i cyber- space

Susanne banker på døren ind til Kevins værelse. Kevin har en aftale med sin mor og far om at skype, og Susanne skal hjælpe ham. Han kan ikke selv tænde for sin computer, og han kan heller ikke tale, men det er ikke noget problem, Kevin kommunikerer fint med sine forældre.

Susanne tænder for computeren, og den velkendte startlyd fra Skype forplanter sig i værelset. Efter tre ringetoner bliver opkaldet taget, og Kevins forældre toner frem på computerskærmen. Kevins ansigt lyser op, han smiler til sine

forældre, og de smiler tilbage til ham.

For de fleste er det svært at forestille sig et liv uden kommunikationsteknologi – det er nemlig en menneskeret at have mulighed for at kommunikere. Vi bruger teknologi til fx at maile, chatte, surfe på internettet, tale i mobiltelefon og sms'ere. Teknologien giver os mange muligheder: Hurtig adgang til viden, underholdning, sociale netværk og til familie og venner. Men mennesker med funktionsnedsættelser på bosteder har sjældent ad-

En verden til forskel i cyberspace

gang til den kommunikationsteknologi, der i dag er en central indgang til kommunikation med omverdenen. For nogle år siden så Kevin ikke sine forældre så tit. I dag er situationen anderledes. Kevin skyper med sine forældre en gang om ugen, og de besøger ham oftere end før. På Skovbo, hvor Kevin bor, har alle adgang til en computer, og medarbejderne hjælper børnene med at bruge dem.

Inde på Kevins værelse er samtalen i fuld gang. Su-

sanne finder hans dagbog frem, og hun fortæller hans forældre, hvad han har lavet. Kevin følger opmærksomt med i oplæsningen, han klapper på computerskærmen og i hænderne, samtidig med at han griner. Kevin er i godt humør. Forældrene smiler og klapper tilbage. Sådan bliver de ved i et stykke tid – Kevin klapper og venter derefter på, at hans forældre klapper tilbage. Det er tydeligt, at der er en god dialog mellem dem. Den nye kommunikationsform betyder meget for hans

forældre. På den måde kan de bedre følge med i deres søns hverdag, og de får set mere til ham.

Fagre nye verden

Da Kevin begyndte at skype, afprøvede personalet på Skovbo forskellige rammer for samtalen. De var fx meget spændte på, om han ville blive forstyrret af computerens ledninger, for han er meget glad for ledninger. Det viste sig ikke at være noget problem, han blev meget hurtigt optaget af det, der foregik på skærmen. For at personalet kan hjælpe Kevin bedst muligt med at skype, har de skemalagt samtalen med hans forældre, så der altid er én på arbejde, der kan hjælpe ham. Når Kevin skyper, har han i høj grad indflydelse på samtalen forløb. Når han ikke gider mere, kigger han væk fra skærmen eller skubber sig væk. Så er der ingen, der er i tvivl om, at samtalen er slut.

Samtalen er ved vejs ende. Kevin vinker farvel til sine forældre, og Susanne sluk-

ker for Skype. Susanne kigger på ham og tænker på, hvordan hans verden har udvidet sig. I dag har han ikke bare mere kontakt til sin familie, han er også blevet en større del af deres hverdag. Susanne kigger i Kevins kalender. Hun kan se, at han har en anden Skype-aftale senere på ugen. Han skal skype med nogle af de unge, der er flyttet fra Skovbo. Susanne smiler ved tanken om, hvor dejligt det er, at han har mulighed for at bevare venskaber, som ellers kunne være gledet ud.

Kevin er ikke færdig med at bruge computeren, han vil ind på YouTube. Susanne åbner YouTube og skriver fodbold i søgefeltet. En lang række videoklip viser sig. Susanne klikker på et af dem, og Kevin bliver opslugt af fodboldkampen på skærmen.

I projekt 'Implementering af teknologi' er der arbejdet med at give mennesker med kommunikationshandicap nye muligheder for at bruge sociale medier og kommunikationsteknologier til at styrke deres kommunikation og sociale netværk samt opnå større indflydelse på eget liv. Fem bosteder for mennesker med funktionsned sættelser har deltaget i projektet, hvor de har afprøvet og implementeret kommunikationsteknologier som fx Skype og YouTube. Et af stederne er Skovbo, der er en døgninstitution for børn og unge med autisme og multiple funktionsned sættelser. Skovbo ligger i Galten og hører under Skanderborg Kommune.

Læs mere om projektet: www.handicapogit.dk

LAPs drømme om brugerindflydelse

Vi har spurgt tre brugerorganisationer om deres drømme om brugerindflydelse. Her er svaret fra LAP, Landsforeningen Af nuværende og tidligere Psykiatribrugere:

1. Hvorfor er det vigtigt at være guide i eget liv?

Det er en menneskeret til at kunne bestemme over sit eget liv og få sin rets- og handleevne anerkendt - uanset et eventuelt handicap.

2. Skaber brugerindflydelse mulighed for at kunne flytte sig fra ét sted til et andet?

Hvis brugerindflydelse virkelig skal rykke for nuværende og tidligere psykiatribrugere, skal den udøves som selvbestemmelse for individet. Samtidig skal der være reel indflydelse på det institutionsmæssige og samfundsmæssige niveau.

3. Hvornår er der bump på rejsen?

Når menneskeretigheder som fx ytringsfrihed, retten til selvbestemmelse og respekt for den enkeltes integritet bliver krænket, indskrænker det muligheden for brugerindflydelse. Det samme gælder, hvis man bliver mødt med bedrøvelighed og formynderi.

4. Kan man stå af på halvvejen?

Selvfølgelig kan man sige 'nej tak' til indflydelse på det, man ikke ønsker at have indflydelse på.

5. Hvilke forandringer drømmer LAP om, og hvor drømmer I jer hen?

Vi ønsker rettigheder og pligter, som alle andre borgere. Vi mener, at diskriminerende lovgivning og praksis skal ophøre, og at fx 'Lov om anvendelse af tvang i psykiatrien' bør afskaffes. Det er vores drøm, at princippet 'intet om os uden os' bliver efterlevet.

LAP er en organisation, hvor nuværende og tidligere psykiatribrugere støtter hinanden, tager fælles initiativer, formulerer politik og stiller krav vedrørende deres egne interesser.

Som tidligere og nuværende brugere af psykiatrien ønsker og forventer LAP, at deres muligheder for relevant behandling, hjælp og deltagelse i samfundslivet udvikles og tilpasses deres behov.

www.lap.dk

Kaffe- klubben på nye eventyr

Tenna sidder i sofaen i sin lejlighed på bostedet Skovvænget. Hun tænker tilbage på en sommerdag sidste år. Det er søndag, og klokken er lidt i et. Der er liv i et af fælleskøkkenerne på Skovvænget. Kaffekopper findes frem, den skoldhede kaffe hældes på kanden, der lyder trissende fodtrin fra fire kvinder. Det er tid til Giro 413. På slaget et toner den velkendte jingle frem, de fire kvinder samles ved køkkenbordet, og radioværten Margaret Lindhardt's bløde stemme toner frem i æteren. Under den første radiohilsen begynder kvin-

derne at tale om, hvor hyggeligt det ville være med en Baileys til kaffen. Én af kvinderne rejser sig og går over i sin lejlighed. Lidt efter kommer hun tilbage med en kold flaske Baileys. Der bliver hældt op i tre små glas. Tenna skal ikke have noget, hun nøjes med kaffen. Efter to timers hygge bliver de små glas vasket grundigt op. Kvinderne smiler til hinanden, det er deres lille hemmelighed.

På Skovvænget kunne borgerne tidligere nyde alkohol i fællesarealerne til fx en fodboldkamp i fjern-

synet eller hygge en fredag aften. Men sådan er det ikke længere. For et år siden blev emnet 'alkohol i fællesarealerne' taget op på et Beboerrådsmøde. Borgerne ønskede en regel om, at der ikke måtte indtages alkohol i fællesarealerne, med mindre det var i en fælles og festlig anledning som fx en påskefrokost eller en julemiddag. På samme tid var Skovvængets ledelse og medarbejdere optaget af at arbejde mere med brugerindflydelse. Derfor blev arbejdet med Brugerindflydelseindeks (kaldet Bindeks) sat i gang. Bindeks er et redskab, der

sætter fokus på og styrker arbejdet med brugerindflydelse. Der blev nedsat en arbejdsgruppe bestående af borgere, medarbejdere og ledere, der sørgede for, at alle på Skovvænget udfyldte et spørgeskema. Resultaterne fra spørgeskemaet viste bl.a., at borgerne ønskede en regel om indtagelse af alkohol i fællesarealerne, og de ønskede indflydelse på udformningen af reglen. For yderligere at sikre at alle borgere blev hørt, lavede arbejdsgruppen en skrivelse med fem spørgsmål, som borgerne besvarede. Ud fra svarene udformede

arbejdsgruppen et udkast til reglen, der blev præsenteret og godkendt af borgerne på et Beboerrådsmøde.

Tenna har mange minder fra Skovvænget. Hun tænker på de mange gange, hvor hun, kaffeklubben og de andre borgere på Skovvænget har siddet i dagligstuen og set fjernsyn. Nogle gange blev de forstyrret ved, at en mandlig beboer gik gennem dagligstuen, højt talende og med en øl i hånden. Tenna tænker på, hvordan stemningen hurtigt kunne ændre sig, fordi nogle blev provokeret af ølflasken, og hvordan en potentiel konflikt lå og lurede. Det var sådanne oplevelser, der var med til, at borgerne ønskede en regel om alkoholforbud i fællesarealerne.

Forandring fryder

Alkohol har aldrig været et stort problem på Skovvænget, men med den nye regel er det alligevel nemmere for alle at bede en borger om at gå ind i sin egen lejlighed for at nyde alkohol. Medarbejderne og borgerne behøver ikke længere tolke og vurdere, om en given hændelse vedrørende alkohol er i overensstemmelse med indgåede aftaler. Elvira, medarbejder på Skovvænget, oplever, at borgerne støtter op om reglen, men det er ikke alle, der har væ-

ret helt klar over konsekvenserne ved den. I kaffeklubben havde de fire kvinder fx ikke tænkt over, at forbuddet også gjaldt dem.

Irene, Skovvængets faglige leder, ved godt, at kaffeklubben en gang imellem drikker Baileys i køkkenet. Irene fortæller, at hvis de øvrige borgere siger, at kaffeklubben drikker Baileys i fællesarealerne, så indskærper hun aftalen for kaffeklubben. Irene mener, at reglen skal overholdes, men samtidig er der ingen, som ønsker, at kaffeklubben går i opløsning. Medarbejderne på Skovvænget opfordrer derfor de fire kvinder til at invitere hinanden på kaffe og Baileys i deres egne lejligheder, for der kan de drikke Baileys til kaffen uden at bryde aftalerne.

Tenna rejser sig fra sofaen og går hen til vinduet. Hun kigger op på solen og derefter over på Bentes terrasse. Hun tager skoene på og går ud ad hoveddøren. Et øjeblik efter sidder hun på terrassen med en kop i hånden. Kaffeklubben er samlet igen. Nogle drikker kaffe, og enkelte får en lille Baileys ved siden af. Selvom kaffeklubben er rykket over på Bentes terrasse, er alt alligevel ved det gamle, og kvinderne nyder hinandens selskab.

Brugerindflydelseindeks (kaldet Bindeks) er et redskab, der sætter fokus på og styrker arbejdet med brugerindflydelse på bosteder, sociale cafeer og lign. Arbejdet med Bindeks foregår ved, at der laves en elektronisk spørgeskemaundersøgelse blandt borgere, medarbejdere og ledelse på fx et bosted. Spørgeskemaresultaterne giver et billede af, hvad den samlede gruppe ønsker, at borgerne skal have mere indflydelse på. Herefter udvælger en arbejdsgruppe de områder, som de ønsker at skabe mere brugerindflydelse på. Efter en udviklingsperiode gennemføres endnu en spørgeskemaundersøgelse, der viser, om der er kommet mere brugerindflydelse på de områder, der er arbejdet med.

Skovvænget i Ballerup, der er et bo- og rehabiliteringstilbud for 30 voksne med sindslidelser, har været med til at udvikle og afprøve Bindeks. Det er også afprøvet på tre af KFUM's sociale cafeer og to boformer for mennesker berørt af hjemløshed.

Bindeks blev til som en del af projekt 'Forum for brugerindflydelse og metodeudvikling'.

”Sindet har
det som en
faldskærm.
Det virker
kun, hvis
det er åbent”

www.brugerindflydelse.dk

'På vej – mod mere brugerindflydelse' er blevet til som en del af projekt 'Forum for brugerindflydelse og metodeudvikling'. I projektet er der bl.a. udviklet forskellige metoder til at øge brugerindflydelse hos mennesker med udviklingshæmning, mennesker med sindslidelse og mennesker berørt af hjemløshed.

'På vej – mod mere brugerindflydelse' indeholder historier om brugerindflydelse. Nogle

af historierne stammer fra projekt 'Forum for brugerindflydelse og metodeudvikling', mens andre er hentet udenfor projektet.

'På vej – mod mere brugerindflydelse' er finansieret af Socialministeriet.

Redaktionsgruppe: Fra Socialt Udviklingscenter SUS: Maria Trangbæk Ahrensburg og Bodil Pugholm Andersen. Fra KFUM's Sociale Arbejde: Henning Søgaard Nielsen.

Kreativ konsulent: Minna Grooss

Foto: Anne Mie Dreves, annemiedreves.dk

Layout: The Christians, thechristians.dk

Tryk: Quickly Tryk

Oplag: 1500 stk.

ISBN: 978-87-92182-12-8

'Forum for brugerindflydelse og metodeudvikling' - Et samarbejdsprojekt mellem Socialt Udviklingscenter SUS og KFUM's Sociale Arbejde.

